



מיוזרד הפנים מזהר דו"ש
 חוק התכנון והבניה ועמיתיה 2065
 58/101/02/20
 25/6/07
 שמורת
 של הפנים

לשכר זכויות המיוחדות
 משרד הפנים "מזהר דו"ש"
 04.07.2007
 נתקבל

58/101/02/20
 הודעה על אישור תכנית מס'
 כורסמה בילקוט הפרסומים מס.
 מיום

1965 - חוק התכנון והבניה תשכ"ה -
 מרחב תכנון מקומי רמת נגב
 תכנית מתאר מקומית מס' 52/101/02/20
 שינוי לתכנית מתאר רמת נגב 101/02/20,
 ולתכניות 5/101/02/20, 53/101/02/20, 48/101/02/20
 בהתאם לתממ/4-14

שמורת טבע חולות עגור

הוראות התכנית



שמורת טבע חולות עגור - דברי הסבר והנמקה:

מיקום וגבולות: שמורת חולות עגור משתרעת על גבולה המערבי של ישראל, כ- 4 ק"מ צפונית למעבר גבול ניצנה.

שטח השמורה: 182,788 דונם, הניצ המרכזי שלה הוא 0950/0450.

תיאור השמורה המוצעת: שמורת טבע חולות עגור מהווה חלק מגוש החולות הגדול ביותר בארץ, המשתרע בין ניצנה לבין כרם שלום, כאשר חלקים ניכרים ממנה טרם נפגעו מפעילות אנושית. חשיבות השמורה נובעת גם מעצם גודלה, בכך שהיא מאפשרת לאוכלוסיות גדולות של מינים רבים של בעלי חיים וצמחים להתקיים בה.

לחולות בארץ שני מקורות עיקריים:
חולות ממקור ימי יצרו את חולות מישור החוף ואת חולות מערב הנגב;
חולות ממקור יבשתי יצרו את חולות מישור ימין, את חולות הערבה ואת חולות כסוי.
מקור החול שיצר את חולות עגור ברמת אתיפיה. הנילוס הכחול הביא את החולות אל הים התיכון ומחופי הדרום-מזרחיים הוסעו על ידי הרוח דרומה. בשל הקמת סכר אסואן נפסק תהליך הסעת החול ומאז ואילך אין עוד מקור להוספת חול לשמורה, למעט מסיני.

בשמורה שישה טפוסי נוף: דיונות חול מיוצבות שביניהן עמקים (במרכז השמורה); מישורי חול (בצפון מזרח השמורה); אפיקי נחלים שטפוניים - נחל ניצנה ונחל לבן (בדרום השמורה); גבעות קירטון (בדרום מזרח השמורה); בתרונות לס (בדרום מזרח השמורה) ודיונות לס פעילות בחולות חלמיש (בדרום מערב השמורה). מתוך טיפוסי נוף אלו שניים יחודיים כמעט רק להן: דיונות בדרגות שונות של התיצבות וקניון הלס.

מבין שרידי אדם ראוי לציין כי יש בחולות עגור בורות מים, חווה חקלאית, כבשני סיד ואתר תעשיית כלי צור. העמקים שבין הדיונות נוצלו לחקלאות בתקופה הרומית ביזנטית וגם על ידי הבדואים. עדות לכך הם הסכרים שבעמקה.

בשמורה חברות צומח המיוחדות לחולות ממקור ימי והנבדלות מחברות הצומח של הערבה, למשל בהעדר צמחים כפרקרק פרסי ובנדירות של שבטוט מצויץ. לעומת זאת מצויים בחולות עגור חבלבל החוף הנעדר מן הערבה, ולענה חד זרעית הנעדרת מכל אזורי החולות היבשתיים. אירוס הנגב ומצילות שנהב הם מאפיינים יחודיים לחולות עגור. לפחות סוג אחד של צמח, מלענן, מיוצג על ידי שלשה מינים.

השמורה עשירה ביונקים. במכרסמים שביניהם ארבעה מינים של הסוג גרביל (גי דרומי, גי זעיר, גי חולות וגי חוף). אוכלוסית גרביל החולות שונה במספר הכרומוזומים שלה מזו של אוכלוסית גרביל החולות של מישור החוף וגרביל החוף הוא אנדמי. בחולות עגור שני מינים של הסוג מריון (מי מדבר ומ' חולות), ירבע מצוי, פסמון, דרבן, חולד וארנבת. בחולות עגור יש גם צבאים ועושר גדול של מיני טורפים: צבוע, שועל מצוי, שועל חולות, תן, קרקל וחתול בר. אולם, רק מין אחד של טורף הוא מין של חולות בלבד: שועל חולות.

חולות עגור מצטיינים בעושר רב של זוחלים. יש שם לפחות 22 מינים, מהם ארבעה סוגים שכל אחד מהם כולל שני מינים (חרדון, נחושית, שנונית, עכן). ייתכן שיש באזור שני תת-מינים של זיקית, זיקית סיני וזיקית ישראלית. בין הזוחלים יש שבעה מיני נחשים. ביניהם מצוי עכן גדול מקרין בעוד שעכן גדול בערבה אינו מקרין. כך, בשני אזורי חולות אלו אוכלוסיות השונות זו מזו לפחות בתכונה אחת. כמו כן, חולות עגור הם גבול התפוצה הצפוני של צב היבשה המדברי שתפוצתו העולמית מוגבלת ממילא לצפון סיני, צפון מצריים ולנגב. בשמורה כ-50 מינים שונים של עופות, ביניהם גם מינים רבים של עופות יציבים, אך אלו אינם אופייניים דוקא לאזורים חוליים.

עושר מיני המכרסמים והזוחלים שבחולות עגור והיחוד של חלק מאוכלוסיותיהם הם לכשעצמם סיבה מספקת להכרזת השטח כשמורה. בנוסף לכך, הכחדתם הכמעט מוחלטת של בתי גידול חוליים של אזור החוף מחייבת לשמר בית גידול נדיר זה במקום שבו נפגע מעט, או טרם נפגע כלל. חולות עגור, כגוש גדול ויחודי של חולות ממוצא ימי ראוי לשימור אפילו בשלהם בלבד, אולם יחזו הפיסי והבוטני של האזור ונפיו המיוחדים מוסיפים משקל לצורך לשמר את השטח כשמורת טבע.

1. המקום: מחוז: הדרום
נפה: באר שבע
מועצה אזורית: רמת הנגב
מיקום: כ-4 ק"מ צפונית למעבר גבול ניצנה, בין 200 מ' ל-2 ק"מ ממזרח לגבול ישראל-מצרים.

גושים וחלקות: גוש 39005 חלק מחלקה 1.

גוש 39006 חלק מחלקה 1.

גוש 39007 חלק מחלקות 1,2,3,4.

גוש 39008 חלק מחלקות 1,2.

2. הגבולות: גבול התכנית מותחם בקו כחול, על-גבי התשריט המצורף, ומהווה חלק בלתי נפרד מתכנית זו.

3. יחס לתכניות אחרות: התכנית מהווה שינוי לתכנית מתאר מקומית רמת הנגב 101/02/20, לשינוי מס' 5א' לתכנית מתאר מקומית 101/02/20, לתכנית מתאר מפורטת 48/101/02/20, 53/101/02/20, ובהתאם לתכנית מתאר מחוזית מחוז הדרום תממ/4-14.

4. שם התכנית: תכנית זו תקרא תכנית מתאר מקומית **שמורת טבע חולות עגור** ומספרה 52/101/02/20.

5. השטח: 182,788 דונם.

6. בעל הקרקע: מינהל מקרקעי ישראל.

7. מגיש התכנית: הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, רח' עם ועולמו 3, ירושלים טל: 02-5005444 פקס: 02-5006218.

8. עורך התכנית: עזרי אלון, הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן "רשות הטבע והגנים"), רח' עם ועולמו 3, ירושלים. טל: 02-5005444 פקס: 02-5006218.

9. המטרה:
9.1. ליעד השטח לשמורת טבע לפי חוק גנים לאומיים שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה התשנ"ח 1998, ולפי חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965.
9.2. לשמור על החי, הצומח והדומם במצבם הטבעי.
9.3. לשנות ייעוד השטח מקרקע חקלאית, שמורת טבע, יער ויער על גבי יעודים אחרים לייעוד שמורת טבע ומתקנים הנדסיים בתחום שמורת טבע.

10. מסמכי התכנית: 4 דפים של הוראות התכנית (להלן ההוראות).
גליון תשריט ערוך בקני"מ 1:50,000 (להלן התשריט).
כל מסמכי התכנית מהווים חלק בלתי נפרד מהתכנית.
במקרה של סתירה בין ההוראות לתשריט, יגברו ההוראות על התשריט.

11. רשימת תכליות ושימושים:

- 11.1. בתחום התכנית ניתן לקבוע בתכנית מפורטת שטחים שבהם יותרו שימוש או פעולה מן המפורטים להלן, ובלבד שהועדה המחוזית, בבואה לאשר את התכנית המפורטת, ראתה שתנאי התכנית המפורטת אינם פוגעים באופיו של תחום התכנית הזו כשמורת טבע. ואלה השימושים והפעולות:
- 11.1.1. קידוחי נפט.
- 11.1.2. כבישים, מסילות ברזל ודרכים אחרות לרבות העברת דרך ארצית
- 11.1.3. קווי חשמל, לרבות תחנות משנה (טרנספורמציה), קווי טלפון ומים, לרבות תעלות מים מלאכותיות.
- 11.2. בתחום התכנית ניתן להתיר קדוח מים, קווי חשמל, קווי טלפון ומים, אם התקיימו שניים אלה:
- 11.2.1. תאום מוקדם עם מינהל מקרקעי ישראל ועם רשות הטבע והגנים.
- 11.2.2. הועדה המקומית והועדה המחוזית שוכנעו שתנאי ההיתר לקדוח ואו להנחת הקווים מבטיחים את שמירת אופיו של תחום התכנית כשמורת טבע.
- אין בהוראות אלה שבסעיף 11.2 כדי להטיל חיוב בקבלת היתר במקום שעל-פי החוק אין חובת היתר.
- 11.3. מתקנים וקווי תשתית, העוברים בתחום התכנית, ימשיכו להיות מטופלים ע"י המוסדות המוסמכים לכך, על-פי החוק ובתאום עם רשות הטבע והגנים.
- 11.4. אין באמור בתוכנית זו כדי להגביל הקמתם של מתקנים ביטחוניים לפי פרק ו' לחוק התכנון והבנייה התשכ"ה – 1965.
- 11.5. השטח מיועד לשימור במצבו הטבעי במטרה לאפשר לציבור סיור ותיור בשטח, הכשרת מסלולי הליכה רגליים בליווי שילוט הסברה.
- 11.6. לא תוכרז שמורת טבע מכוחה של תוכנית זו בתחום חלקה 4 בגוש 39007 אלא לאחר אישורה של תוכנית מקומית להקמת הישוב הכפרי המוצע עפ"י תמ"מ 14/4 מחוץ לגבולות השמורה עפ"י תוכנית זו.

12. מערכת הביטחון:

- 12.1. הפעילות בשמורת הטבע תהא כפופה להמשך ביצוע פעילות מערכת הביטחון בשטחים הסגורים מכוח תקנה 125 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 ובמתקנים הביטחוניים, כפי שיהיו מעת לעת, בין שהם בתחומי התכנית ובין שהם גובלים עם שטחים שבתחומה, ואין בתכנית זו כדי להגביל ביצוע כל פעילות שהיא על-ידי מערכת הביטחון בשטחים הסגורים ובמתקנים הביטחוניים הנ"ל.
- 12.2. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 12.1 –
- (א) כוחות הביטחון בעת מילוי תפקידם, יהיו רשאים לנוע בתחום התוכנית, ברגל ובכלי רכב, במשך כל שעות היממה בכפוף לתנאים שלהלן:
- (1). בעת שיגרה ובאימונים רכובים, תהיה התנועה על גבי צירים מסומנים בלבד, ואולם במידת הצורך, כפי שיוגדר על ידי צה"ל, תתואם תנועת רכב על ציר "מרכוף" עם רשות הטבע והגנים.
- (2). באימונים רגליים ובעת אירוע מבצעי, כפי שיוגדר על ידי כוחות הביטחון, תהיה התנועה בתחום

התוכנית ללא כל מגבלה.

(ב) נקודות ירי ארטילריה תתואמנה בין רשות הטבע והגנים לבין נציג מל"י.

(ג) תתאפשר גישה חופשית למנחת טל.

(ד) בשטח המתוחם בתשריט בקו אדום רציף, המוגדר כתא שטח מיוחד בתשריט, תותר פעילות של

יחידות מיוחדות, שיוגדרו על ידי ראש ענף תשתית ופריסה באג"ת, ללא כל מגבלה.

12.3 מערכת הביטחון לא תפרוץ דרכים חדשות ללא קבלת אישור רשות הטבע והגנים.

12.4 כל כניסה של מטיילים לתחום התוכנית החופף את גבולותיו של השטח הסגור מכח תקנה 125 לתקנות

ההגנה, תעשה בכפוף לקבלת אישור הגורמים המוסמכים לאשר כניסה לשטח הסגור.

13. **תנאים למתן היתרי בניה ורישוי כחוק:** היתרים לקידוחי מים, קווי טלפון, קווי מים ותשתיות נוספות

יוצאו ע"י הועדות המקומיות לאחר תיאום עם מינהל מקרקעי ישראל ועם הרשות הטבע והגנים הלאומיים.

הרשאות לקווי חשמל יינתנו לפי חוק.

לא יינתן היתר ולא יבוצע עבודה או שימוש בשטח ביטחוני, אלא עפ"י אישור בכתב של נציג שר הביטחון,

ובכפוף לתנאים ומגבלות שייקבעו על ידו.

14. **עתיקות:** כל פיתוח וביצוע עבודות שיעשה בתחום אתר עתיקות, ייעשה בתאום עם רשות העתיקות, בהתאם

ובכפוף להוראת סעיף 29 א' לחוק העתיקות.

15. **מרעה:** יותר בכפוף לתוכנית שתוכן על ידי רשות הטבע והגנים ומשרד החקלאות.

16. **ניקוז:** בהתאם לחוק הניקוז והגנה בפני שיטפונות תשי"ח – 1957.

16.1 תוכניות להסדרת עורקי ניקוז באזורים רגישים מבחינה נופית ואקולוגית.

תוכנית להסדרת עורק ניקוז באזור רגיש על פי תמ"א/35 או עפ"י חוות דעת הגופים שעניינם בשמירת איכות הסביבה, תתוכנן עפ"י צרכים הנדסיים ובהתחשב בהיבטים נופיים ואקולוגיים.

16.2 שמירת העורק.

תכנון בתחום עורקי ניקוז, רצועות השפעה ופשטי הצפה, יבטיח שמירה מירבית של פיתולי עורק ככל הניתן בכפוף לחוות דעת הידראולית, תוך התייחסות להיבטים נופיים ואקולוגיים.

16.3 עבודות בנחל.

התוויית דרכי שירות, הקמת מעברים מעל העורק, ביצוע עבודות תחזוקה יתבצעו תוך התחשבות בשיקולי שמירת הטבע והנוף העבודות יבוצעו ככל הניתן באמצעים וחומרים טבעיים המתאימים למקום.

17. **באור סימני המקרא:** כמתואר וכמסומן בתשריט.

רשות הטבע והגנים

מחוז דרום

רח' האבות 19 ב"ש

טל': 08-6230021 פקס: 08-6280404

18. **חתימות:**

מגישי התכנית:

תאריך:

בעל הקרקע:

תאריך: